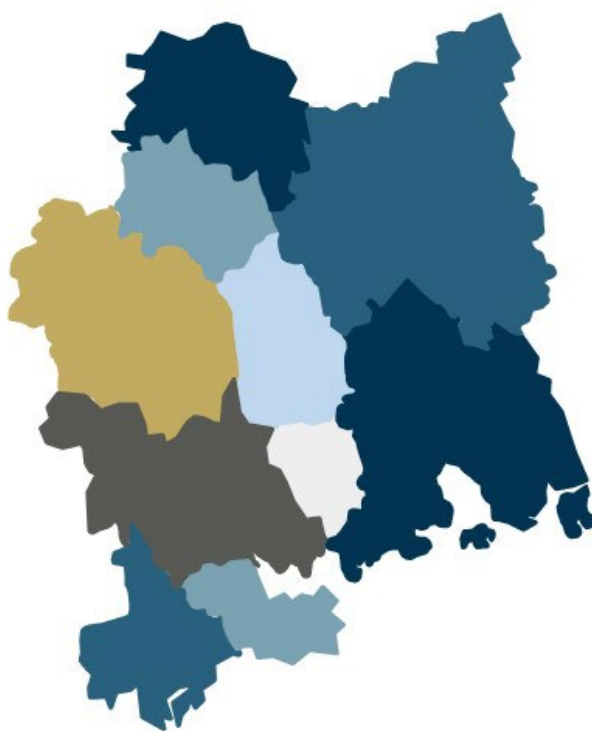

Utbildnings- och övningsplan för parterna i U-Sam 2026–2027 (2029)

Titel: Utbildnings- och övningsplan för parterna i U-Sam 2026–2027 (2029)
Författare: Helena Bergenhamn, Jenny Sarlin
Diarienummer: 455-160-2026
Antagen: 2026-01-21
Reviderad:

Innehåll

ÖVERSIKT	6
Utbildning 2026.....	6
Övning 2026.....	7
Utbildning 2027.....	8
Övning 2027.....	9
INLEDNING	10
Utbildnings- och övningsplanens innehåll.....	10
Förutsättningar/Vägledande principer	11
Nationella inriktningar.....	12
Inriktning för samhällsskydd och beredskap	12
Nationell övningsinriktning 2022–2026	13
Inriktning och prioriterade förmågor 2022–2026.....	15
Planeringsinriktning för civil beredskap	16
UTBILDNING OCH ÖVNING PÅ NATIONELL OCH HÖGRE REGIONAL NIVÅ 202617	
UTBILDNING OCH ÖVNING FÖR U-SAM 2026.....	19
Utbildningar.....	19
Introduktionsträff Västmanlands kriskommunikationsnätverk	19
Grundkurs stabsmetodik.....	20
Stabschefsutbildning.....	20
WIS grundutbildning	21
Grundutbildning krisstöd	22
Vidareutbildning för krisstödpersoner	22
Utbildning ledningsgrupp för krisstödsorganisationen.....	23
Tematräff för Västmanlands kriskommunikationsnätverk	23
Totalförsvarsdag.....	24
Rakelutbildning	25

ISK / TIB-dag	25
Övningar.....	27
Övning av totalförsvar, ÖTF.....	27
Övning Aurora.....	30
Övning Mårten	31
Larm- och startövning (regional ISF)	32
Sambandsprov signalskydd	33
Test av nödrutiner för 112 larm vid telefoniavbrott.....	33
Övning för Västmanlands kriskommunikationsnätverk	33
Regional samverkansövning 2026.....	34
Larm- och startövning (regional ISF)	35

UTBILDNING OCH ÖVNING PÅ NATIONELL OCH HÖGRE REGIONAL NIVÅ 202736

UTBILDNING OCH ÖVNING FÖR U-SAM 2027 .....

Utbildningar.....	38
Krisberedskap och totalförsvar för ledamöter i kommunstyrelser.....	38
Grundkurs stabsmetodik.....	38
Stabschefsutbildning.....	39
WIS fördjupningsutbildning.....	40
Grundutbildning krisstöd	42
Vidareutbildning för krisstödpersoner	42
Utbildning ledningsgrupp för krisstödsorganisationen.....	42
Tematräff för Västmanlands kriskommunikationsnätverk	43
Totalförsvarsdag.....	44
Rakelutbildning.....	44
Regional samverkanskurs (RSK) 2027	45
Övningar.....	46
Geltic Bear, ledningsövning.....	46
Övning av totalförsvar, ÖTF.....	46

Larm och startövning (regional ISF).....	48
Sambandsprov signalskydd	49
Test av nödrutiner för 112 larm vid telefoniavbrott.....	49
Övning för Västmanlands kriskommunikationsnätverk	50
Larm- och startövning (regional ISF)	50
UTBILDNING OCH ÖVNING FÖR U-SAM 2028-2029	52
Utbildning	52
Övning	52
WEBBUTBILDNINGAR.....	54

Översikt

Utbildning 2026

Aktivitet	Tidpunkt
Grundkurs stabsmetodik	10 – 11 februari
Introduktionsträff Västmanlands kriskommunikationsnätverk	4 mars
ÖTF, Kunskapsaktivitet, KA3	Mars-juni
WIS grundkurs	16 april
Tematräff för Västmanlands kriskommunikationsnätverk	20 maj
Utbildning ledningsgrupp för krisstödsorganisationen	
Grundutbildning krisstöd	Återkommande
Vidareutbildning för krisstödpersoner	Återkommande
Kunskapsaktivitet ÖTF, KA4	Kvartal 3 eller 4
Grundkurs stabsmetodik	21 – 22 september
Stabschefsutbildning	2 – 3 november
Rakelutbildning	Avrop
Totalförsvarsdag	13 oktober
TiB-dag/ISK-dag	11 november

Övning 2026

Aktivitet	Tidpunkt
Aurora Försvarsmaktsövning	April - maj
Övning Totalförsvaret, ÖTF, ÖA 1 Krigsorganisation	Maj - juni
Regional samverkansövning 2026 (byggsten ÖTF)	
Del 1	22 maj
Del 2	28 maj
Del 3	3 juni
Övning Mårten, (sektorn Livsmedel och dricksvatten)	v 21
Larm- och startövning (regional ISF)	22 maj
Övning Totalförsvaret, ÖTF, ÖA 3	v 47 - 48, 16 - 27 nov
Sambandsprov signalskydd	Första helgfria måndag i mars, juni, september, december
Test av nödrutiner för 112 larm vid telefoniavbrott	Första helgfria måndag i mars, juni, september, december
Övning för Västmanlands kriskommunikationsnätverk	18 nov
Larm- och startövning (regional ISF)	December

Utbildning 2027

Aktivitet	Tidpunkt
Kunskapsaktivitet ÖTF, KA5	Januari
Introduktionsträff för nya deltagare i Västmanlands kriskommunikationsnätverk	
Grundkurs stabsmetodik	Februari/mars
WIS fördjupningsutbildning 2027	Våren
Tematräff för Västmanlands kriskommunikationsnätverk	Maj
Utbildning ledningsgrupp för krisstöddorganisationen	
Grundutbildning krisstöd	
Vidareutbildning för krisstöddpersoner	
Grundkurs stabsmetodik	September
Stabchefsutbildning	Höst
Totalförsvarsdag	Oktober
Regional samverkanskurs (RSK) 2027	November
Rakelutbildning	Avrop

Övning 2027

Aktivitet	Tidpunkt
Geltic bear	vecka 3 + v 5
Övning av totalförsvaret, ÖTF, ÖA4	
Prövande nationell systemövning (beslutsfattande, VLS, prioritering)	vecka 10, 8 – 12 mars
Larm- och startövning (regional ISF)	Juni
Sambandsprov signalskydd	Första helgfria måndag i mars, juni, september, december
Test av 112 larm vid telefoniavbrott	Första helgfria måndag i mars, juni, september, december
Övning för Västmanlands kriskommunikationsnätverk	Prel november
Larm- och startövning (regional ISF)	December

Inledning

I Västmanland finns en överenskommelse, U-Sam, som beskriver hur samverkan på regional nivå ska ske före, under och efter en samhällsstörning.

Syftet med U-Sam är att tillsammans stärka och utveckla vår förmåga att hantera en samhällsstörning, fredstida krissituationer, extraordinär händelse eller höjd beredskap i länet. Det uppnås genom gemensam planering, utbildning, övning och gemensamma aktiviteter.

Utbildnings- och övningsplanens innehåll

Denna utbildnings- och övningsplan beskriver vilka aktörsgemensamma utbildningar och övningar som genomförs under perioden 2026–2027 (2029).

Utöver att öka förmågan till krisberedskap och totalförsvaret för samtliga parter i U-Sam utgör planen även ett led i det stöd Länsstyrelsen ska ge kommunerna och Region Västmanland i form av utbildning i krisberedskap och i övningsverksamhet.

Arbetsgruppen för utbildning och övning inom U-Sam har inventerat och analyserat befintliga behov av kunskaper och andra förmågor som flertalet aktörer inom U-Sam anser är viktiga att utveckla och förstärka. Övriga arbetsgrupper inom U-Sam har ombetts att lämna förslag på utbildningar och övningar till den gemensamma planen.

Förutom de parter som skrivit under U-Sam-överenskommelsen finns en rad andra aktörer och organisationer som har behov av utbildning inom krisberedskap, civilt försvar och totalförsvaret. Därför kan även andra organisationer bjudas in till vissa utbildningar och övningar.

U-Sams utbildnings- och övningsplan tas fram av arbetsgruppen för utbildning och övning och antas av Samordningsgruppen. Mindre revideringar kan göras utan att planen behöver antas på nytt.

Förutsättningar/Vägledande principer

Utbildnings- och övningsplanen tar sin utgångspunkt i U-Sam-överenskommelsen, den regionala risk- och sårbarhetsanalysen samt omvärldsbevakning.

- Utbildnings- och övningsplanen förhåller sig till den nationella inriktningen för samhällsskydd och beredskap och totalförsvaret samt till den nationella inriktningen för tvärsektoriella övningar. Planen förhåller sig även till Planeringsinriktning för civil beredskap¹.
- Det finns tydliga syften och mål med de utbildningar och övningar som genomförs.
- Utbildningar och övningar som genomförs ska utvärderas.
- Planering och genomförande av de utbildningar och övningar som beskrivs i denna plan genomförs aktörsgemensamt. Aktör som har huvudansvar för genomförandet av varje enskild utbildning/övning är utpekad.
- Deltagande i utbildningar och övningar sker utifrån en helhetssyn.
- Respektive aktör står för sina egna kostnader för såväl planering, genomförande och deltagande i utbildningar och övningar. Vid undantag från detta eller vid särskild deltagaravgift framgår detta i planen för utbildningen eller övningen i fråga.
- Parterna i U-Sam arbetar för att synliggöra de utbildningar och övningar som bedrivs i egen regi och som inte finns beskrivna i denna plan. Detta för att kunna delta vid varandras utbildningar och övningar i den mån det är möjligt.

---

¹ [Planeringsinriktning för civil beredskap : ett underlag till stöd för fortsatt planering](#)

Nationella inriktningar

Inriktning för samhällsskydd och beredskap

Den finns en övergripande inriktning för samhällsskydd och beredskap – det vill säga hela området skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar.²

Inriktningen består av en beskrivning av samhällsskydd och beredskap samt tio övergripande principer och förhållningssätt som bör vara vägledande för alla som arbetar inom området.

De tio övergripande principerna och förhållningssätten är:

- Skapa förmåga att förebygga och hantera.
- Utgå från principerna om ansvar, likhet och närhet.
- Skapa förutsättningar för alla att ta ansvar.
- Stärk allriskperspektivet.
- Förebygg händelser i första hand.
- Relatera till det som görs internationellt.
- Beakta möjligheter och risker med gemensamma resurser.
- Utveckla det systematiska lärandet.
- Integrera arbetet med befintliga processer.
- Identifiera och beakta framtidens hot, risker och utmaningar.

---

² Övergripande inriktning för samhällsskydd och beredskap

Nationell övningsinriktning 2022–2026

Övningsinriktningen baseras på dokumenterade behov av åtgärder inom krisberedskap och civilt försvar. Inriktningen ska stödja utformningen av samverkansövningar, exempelvis genom att peka på förmågor och aspekter som bör ingå i en samverkansövning, samt på vilken ambitionsnivå som aktörerna kan öva.

Inriktningen utgår ifrån den *nationella strategin för systematisk övningsverksamhet för krisberedskap och civilt försvar*³. Strategin är styrande för samverkansövningar på nationell och regional nivå inom området samhällsskydd och beredskap.

Modell för systematisk övningsverksamhet

Modellen illustrerar de olika delområden som utgör grunden för ett systematiskt arbete. Delområdena skapar en helhet och förutsättningar för en effektiv övningsverksamhet.

Illustration lånad av Myndigheten för civilt försvar, tidigare MSB.

³ [Nationell strategi för systematisk övningsverksamhet : för krisberedskap och civilt försvar](#)

Struktur för samordnad övningsperiod.

I den nationella strategin för systematisk övningsverksamhet för krisberedskap och civilt försvar framhålls att en systematisk och väl fungerande övningsverksamhet förväntas skapa förutsättningar för att de samverkansövningar som genomförs, på ett effektivt sätt bidrar till nödvändig förmågeutveckling i samhället.

För att övningsaktiviteter inte ska krocka eller dyka upp oannonserade är samordning en viktig del i arbetet med systematisk övningsverksamhet, från nationell nivå till lokal nivå. När aktörer samordnar aktiviteter och övningskoncept utifrån en gemensam plattform underlättas även nödvändiga synergier i samhällets förmågeutveckling.

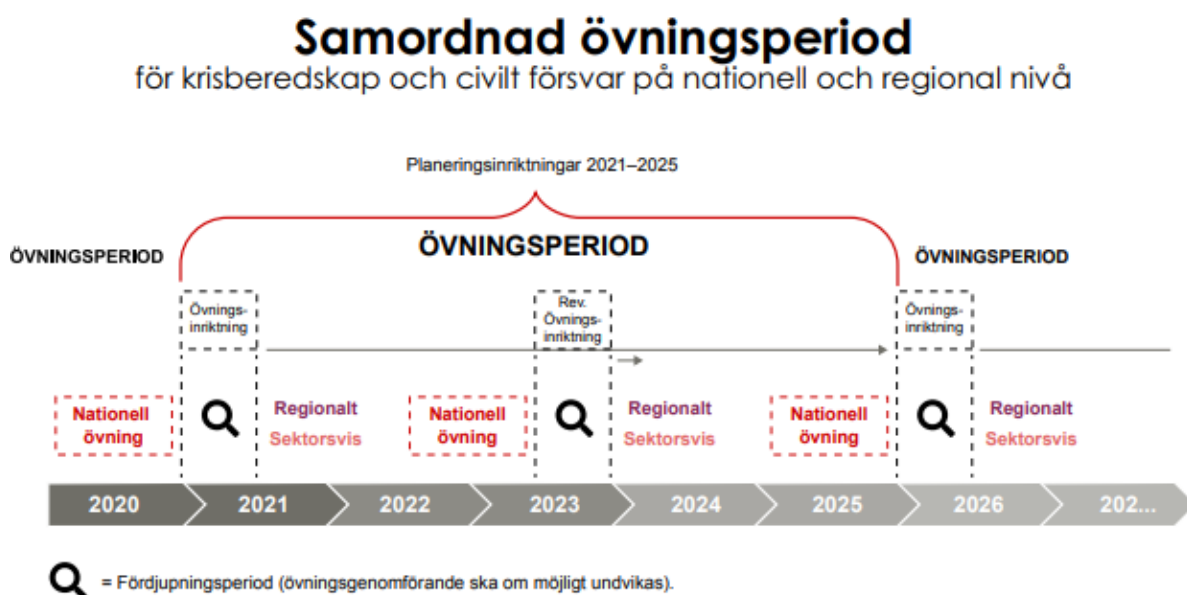

Illustration lånad av Myndigheten för civilt försvar, tidigare MSB.

Inriktning och prioriterade förmågor 2022–2026

Prioriterade förmågor är de centrala förmågor som måste finnas på plats för att krisberedskapen ska fungera och för effektiv aktörsgemensam hantering i hela hotskalan. Myndigheten för civilt försvar, tidigare MSB, är den myndighet som tar fram de prioriterade förmågorna. Till förmågorna finns aspekter, beskrivningar som talar om vad som ingår i en förmåga. Aspekterna är också områden som kan övas för att utveckla förmågan.

För perioden 2022–2026 är följande förmågor prioriterade att öva:

- Samverkan och ledning.
- Resurshantering.
- Kommunikation.

Bilden nedan är lånad från Myndigheten för civilt försvar och visar förmågorna med tillhörande aspekter.

Planeringsinriktning för civil beredskap

Planeringsinriktning för civil beredskap⁴ ger en grund för robusthet i en beredskapsmyndighet men också för kommuner och regioner i deras planering för att minska sårbarheten i sina verksamheter och ha en god förmåga att hantera fredstida krissituationer samt krigsfara och krig.

Planeringsinriktningen belyser bland annat följande områden och ger vägledning för hur de kan stärkas i en organisation:

- säkerhetskydd
- försvarsvilja
- funktionalitet och försörjning i samhällsviktiga funktioner
- personalförsörjning genom bland annat frivilligresurser
- samverkan och ledning med lägesrapportering och säkra kommunikationer
- samordnad kommunikation
- psykologiskt försvar
- informations- och cybersäkerhet
- CBRNE (farliga ämnen)
- övningsverksamhet.

Jämställdhets-, barnrätts- samt miljö- och klimatperspektiv ingår även i planeringsinriktningen. De är nödvändiga att integrera i beredskapsplaneringen för att förstå, och hantera, hur olika grupper och verksamheter i samhället blir påverkade av fredstida kriser, krigsfara och krig.

---

⁴ [Planeringsinriktning för civil beredskap : ett underlag till stöd för fortsatt planering](#)

Utbildning och övning på nationell och högre regional nivå 2026

I nedanstående tabell redovisas nationella och högre regionala utbildnings- och övningsaktiviteter på en övergripande nivå.

Utbildningar och övningar på nationell och högre regional nivå kan ses som ramfaktorer för länets aktiviteter. Regionala utbildnings- och övningsaktiviteter kan behöva anpassas (tid och innehåll).

Myndighet	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Civilområde M		17-18/3 HRLT Ö			10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Mellersta militärregionen		17-18/3 HRLT Ö		V 19 - 20 Aurora				V 39 + 40		V 47-48, ÖTF	
Myndigheten för civilt försvar (tidigare MSB)					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Sektorer	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Ekonomisk säkerhet					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Elektroniska kommunikationer / post					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Energiförsörjning					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Finansiella tjänster					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	

Sektorer	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Försörjning av grunddata					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Hälsa, vård och omsorg					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten				V 21 Övn Mår- ten	10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Ordning och säkerhet					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Räddningstjänst/ Skydd av civilbefolkningen					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Transporter					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Utrikeshandel					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	
Industri, byggande och handel					10-11/6 ÖTF					V 47-48, ÖTF	

Utbildning och övning för U-Sam 2026

Utbildningar

Introduktionsträff Västmanlands kriskommunikationsnätverk

Syfte: Höja kunskapen om krisberedskapssystemet, U-Sam och kriskommunikationsnätverket hos nya deltagare.

Mål: Deltagarna får en bättre bild av systemet för krisberedskap och kriskommunikation i Västmanland och delvis också i Sverige. Deltagarna får även bättre förståelse för hur de och deras organisationer kan bidra.

Målgrupp: Nya deltagare i Västmanlands kriskommunikationsnätverk och deltagare som vill fräscha upp sina kunskaper.

Innehåll: Vad är U-Sam och vad är Västmanlands kriskommunikationsnätverk? Hur är systemet uppbyggt? Hur arbetar vi tillsammans med kommunikation i en kris?

På agendan:

- Svenska krisberedskapssystemet
- Syftet med U-Sam, vilka ingår? Arbetsgrupperna i U-Sam.
- Hur går larmkedjan vid en händelse?
- Kriskommunikationsnätverket
- Nätverkets rutiner, riktlinjer, checklistor, rollkort
- Nätverkets FB-sida och kontaktvägar
- Nätverkets träffar och arbetsgrupper

Antal deltagare: 20 personer.

Datum: 4 mars.

Plats: Länsstyrelsen Västmanland.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Grundkurs stabsmetodik

Syfte: Syftet är att erbjuda en grundläggande utbildning i stabsarbete som ska stärka krishanteringsförmågan i egen organisation.

Mål: Efter genomförd utbildning ska deltagarna:

- Ha grundläggande kunskap om stabens syfte, organisation, roll och uppgift.
- Praktiskt kunna tillämpa stabsmetodiken som arbetsform.

Innehåll: Kriser: Samhällsstörningar, det svenska krishanteringssystemet, gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Staben: Syfte, organisation, roll och uppgift.

Stabsarbete: Hur arbetar staben - stabsorienteringar, lägesbildens innehåll och framställningsformer, metodik för lägesbildsföredragning, stabsarbetsplan samt andra verktyg och mallar, gruppdynamik. Teori varvas med praktiska övningsmoment.

Utmaningar: Stress och dess påverkan vid beslutsfattande, metoder för att säkerställa stabens uthållighet. Teori varvas med praktiska övningsmoment.

Målgrupp: Grundutbildningen riktar sig till dig som ingår, eller kommer att ingå, i en krisledningsstab. Utbildningen riktar sig främst till dig som tidigare inte har deltagit på en stabsutbildning.

Antal deltagare: 25 personer.. Vid färre än 15 deltagare ställs kursen in. Platserna kan komma att fördelas och prioriteras mellan aktörer för att säkra en bredd av deltagande U-Samaktörer.

Datum: 10 - 11 februari 2026 och 21 - 22 september 2026.

Plats: Länsstyrelsen i februari, Mälardalens universitet i september.

Kostnad: 2 700 kr - 1 600 kr exkl. moms. Kursavgiften beror på antalet anmälda deltagare.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Stabschefsutbildning

Syfte: Utbildningen syftar till att utveckla din förmåga att kunna agera som stabschef i en stab och leda ett effektivt stabsarbete vid samhällsstörningar.

Mål: Efter genomförd utbildning ska deltagarna;

- ha kunskap om stabschefens roll, ansvar och uppgifter,
- ha utvecklat in förmåga i ledarskap och beslutsfattande i stressande situationer,
- kunna leda och fördela arbetet i en stab.

Innehåll: Repetition: Stabsmetodik och arbetssätt

Ledarskap och beslutsfattande: Beslutsmodeller, beslut i stressande situationer. Teori varvas med praktiska övningsmoment.

Staben: Syfte, organisation och uppgift, de olika stabsfunktionernas uppgift

Att leda en stab: Stabschefens roll, ansvar och uppdrag, stabsverktyg (stabsorientering, stabsarbetsplan, lägesbild med mera). Teori varvas med praktiska övningsmoment.

Målgrupp: Utbildningen vänder sig till de personer som ska eller kan komma att arbeta i en stab i rollen som stabschef.

Antal deltagare: 25 personer. Vid färre än 15 deltagare ställs kursen in. Platserna kan komma att fördelas och prioriteras mellan aktörer för att säkra en bredd av deltagande U-Samaktörer.

Datum: 2 – 3 november 2026.

Plats: Länsstyrelsen.

Kostnad: 2 700 kr – 1 600 kr exkl. moms. Kursavgiften beror på antalet anmälda deltagare.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

WIS grundutbildning

Syfte: Parterna i U-Sam ska kunna kommunicera i WIS före, under och efter en samhällsstörning.

Mål: Parterna i U-Sam ska kunna ta del av och dela med sig information i WIS.

Målgrupp: De som kan komma att använda WIS före, under och efter en samhällsstörning

Datum: 16 april 2026.

Plats: Länsstyrelsen.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Grundutbildning krisstöd

Årlig utbildning för nya stödpersoner.

Syfte: Att stärka samverkan. Få en förståelse av länets krisstödsorganisation.

Mål:

- Att stödpersonerna ska förstå sitt uppdrag.
- Att stödpersonerna ska få gemensam kunskap om sitt uppdrag.
- Att stödpersonerna ska känna sig trygga i sitt uppdrag genom utökad kompetens om krisstödsorganisationen och nätverk.

Målgrupp: Stödpersoner i krisstödsorganisationerna inom U-Sam.

Datum: Hösten 2026.

Plats: Enligt inbjudan från Region Västmanland.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Region Västmanland.

Vidareutbildning för krisstödpersoner

Syfte: Stärka grundförmågan hos stödpersoner.

Mål: Stärkt förmåga att agera i händelse av kris. Likartade arbetsätt inom U-Sam för effektivare samverkan.

Målgrupp: Stödpersoner i krisgrupperna.

Datum: Hösten 2026.

Plats: Enligt inbjudan från Region Västmanland.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Region Västmanland.

Utbildning ledningsgrupp för krisstödsorganisationen

Syfte: Öka förmåga att leda det kvalificerade psykosociala stödet vid särskild händelse genom övning och reflektion.

Mål: Att tillgodose att direkt och indirekt drabbade personer ges adekvat stöd vid inträffade händelser.

Innehåll: Exempelvis, ETS – Emergo Train System: ett pedagogiskt övnings- och simuleringsverktyg framtaget för utbildning, övning och utvärdering i akut- och katastrofmedicin. ETS för krisstödsorganisationer fokuserar på att öva samordning, psykologisk första hjälpen samt bedöma behov av uppföljning både för situationer i vardagen samt vid en särskild händelse. Används i flera regioner och kommuner i Sverige och internationellt

Målgrupp: Psykologisk/psykosocial katastrofledningsgrupp samt ledningsgrupp för krisstöd.

Datum: Hösten 2026.

Plats: Extern lokal, Västerås.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Region Västmanland.

Tematräff för Västmanlands kriskommunikationsnätverk

Syfte: Att utveckla och stärka förmågan till samordnad kriskommunikation vid samhällsstörningar.

Mål: Förbättrad kriskommunikationssamverkan i länet. Ökad kompetens inom kriskommunikation hos nätverkets deltagare.

Målgrupp: Deltagare i Västmanlands kriskommunikationsnätverk och övriga kommunikatörer hos U-Sams aktörer

Antal deltagare: 60 personer.

Datum: 20 maj.

Plats: Beslutas senare.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen (tillsammans med en planeringsgrupp).

Totalförsvarsdag

Innehåll: Totalförsvarsdagen belyser aktuella totalförvarsfrågor, säkerhetspolitisk utveckling och utgör samtidigt en mötesplats för aktörer inom samhällsviktig verksamhet i länet.

Syfte: Att utveckla och förbättra länets beredskap och totalförsvaret, utveckla deltagarnas kunskap om civil beredskap och totalförsvaret så att de bättre kan bidra till arbetet att förebygga och hantera samhällsstörningar över hela hotskalan. Totalförsvarsdagen genomförs även som ett led i att öka förståelsen hos deltagarna avseende varandras perspektiv gällande civil beredskap och totalförsvaret. Totalförsvarsdagen ska även vara ett tillfälle för deltagarna att bredda sina nätverk.

Mål: Målen för Totalförsvarsdagen är att fler i länet har kunskap om områdena civil beredskap, kontinuitetshantering och totalförsvaret samt kunskap och förmåga avseende den egna organisationens arbete vid kris och höjd beredskap (hantering, ledning och samverkan).

Efter att ha deltagit i Totalförsvarsdagen har deltagaren:

- Förvärvat kunskap om civil beredskap, totalförsvaret och/eller totalförsvarsplanering och höjd beredskap.
- Fått kunskap om en eller flera aktuella totalförvarsfrågor.

Målgrupp: Chefer, beslutsfattare och tjänstepersoner med arbetsuppgifter inom civil beredskap eller totalförsvaret vid statlig myndighet, kommun, region, företag samt frivilligorganisationer och trossamfund.

Antal deltagare: 150 personer. Platserna kan komma att fördelas och prioriteras mellan aktörer för att säkra en bredd av deltagande U-Samaktörer.

Datum: 13 oktober 2026.

Plats: Västerås kongress, Munkgatan 7.

Anmälan: Via Länsstyrelsens webbplats (kalendern).

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Rakelutbildning

Syfte: Utbildning och övning utifrån aktörens behov, för att utveckla kursdeltagarens kunskap, färdighet och kompetens i att kunna kommunicera via Rakel, på ett säkert och effektivt sätt.

Mål: Kunna kommunicera i sambandverkyget Rakel; i vardagen samt före, under och efter en samhällsstörning.

Målgrupp: Personer som inom U-sam som använder, eller kan komma att använda, Rakel för att ta emot samt lämna information; inom egen organisation eller i samverkan med andra aktörer.

Antal deltagare: 4–8 deltagare/tillfälle.

Datum: Bokningsbart (löpande) under året, kontakta Jan Jäder på Länsstyrelsen.

Plats: Anpassningsbart utifrån aktörens önskemål.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

ISK / TIB-dag

Syfte: Kunskapshöjande för den som har rollen ISK/TIB/VB eller motsvarande. Ett övergripande syfte är att bidra till deltagarnas trygghet i rollen som TIB och vara ett tillfälle för nätverkande och erfarenhetsutbyte.

Mål: Deltagarna ska ha fått:

- ökad kunskap om rollen och uppdraget.
- kännedom om varandras organisationer och dess roller.
- möjlighet att byta erfarenheter och lärdomar.

Målgrupp: Du som ingår som ISK/TiB/VB/motsvarande i din organisation och som kan bli kallad till ett samverkansmöte med U-Sam vid en samhällsstörning.

Datum: 11 november 2026.

Antal deltagare: ca 110 personer. Platserna kan komma att fördelas och prioriteras mellan aktörer för att säkra en bredd av deltagande U-Samaktörer.

Plats: Beslutas senare.

Anmälan: Via Länsstyrelsens webbplats (kalendern).

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Övningar

Övning av totalförsvaret, ÖTF

Information: Nationell övningsserie som pågår mellan 2025 och 2027. Avslutas med en nationell systemprovande övning våren 2027. Myndigheten för civilt försvar är övningsägare och leder planeringen. Det finns tre nyckelbudskap för verksamhet inom ÖTF:

- Kriget är dimensionerande
- Natokontext
- Chefer på högsta nivå ska övas

Syfte: Det övergripande syftet är att stärka Sveriges motståndskraft samt förmåga i totalförsvaret utifrån ett systemperspektiv. Dessutom att bidra till Natos kollektiva försvar och därmed vara fredsbevarande och krigsavhållande. Övningen syftar också till att enskilt och tillsammans öva, utbilda och utveckla totalförsvarets förmåga till inriktning och samordning mellan militärt och civilt försvar i alla nivåer.

Mål: Det finns fem beslutade aktörsgemensamma mål:

1. Aktörerna har förmåga att tillsammans med samverkande organisationer inrikta, samordna och fatta beslut om prioriteringar i syfte att bidra till största möjliga totalförsvareffekt
2. Aktörerna har förmåga att fördela stöd och resurser inom totalförsvaret för att möta nationella och internationella behov.
3. Aktörerna har förmåga att bedriva samordnad totalförsvarets verksamhet samt kunskap om hur detta görs under störda förhållanden.
4. Aktörerna har förmåga att inrikta, samordna och bedriva aktörsgemensam kommunikation.
5. Aktörerna har förmåga att hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerad information.

Innehåll: Utbildning och andra förmågehöjande aktiviteter utsträckta över tid och på olika nivåer. Se rubriker nedan.

Datum: Flera aktiviteter under 2026. Se preliminära tidsspann i tabellen:

	Q1	Q2	Q3	Q4
KA2	Jan-feb			
KA3		Mar-jun		
ÖA1		Maj-jun	Sep-okt	
RÖ26		Maj + jun		
KA4			Okt	
ÖA3				Under vecka 47 – 48- 16 – 27 november.

Kostnad: Respektive deltagande aktör finansierar sitt eget deltagande (arbetstid, transport och eventuell logi).

Ansvarig samordningsaktör: Myndigheten för civilt försvar. Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen i Västmanland.

Kunskapsaktivitet 2, KA2

Tillgänglig december 2025. Två webinarier från Myndigheten för civilt försvar, tidigare, MSB med tillhörande diskussionspass.

1. Krigsorganisation, fördjupning för övande inför ÖA1. 50 min. (Finns på Myndigheten för civilt försvars webbsida "[Övningsportalen](#)"),
2. [Medvetet beslutsfattande – i vardag och inom krigsorganisationen.](#)

Syfte: Syftet med kunskapsaktiviteten i relation till övningsaktivitet 1 (ÖA1):

- Att förbereda övningsdeltagare för diskussion och tydliggörande av roller och ansvar vid övergång till höjd beredskap (HB), övergång till krigsorganisation och under HB/krig.

Målgrupp: Personer som ansvarar för att bygga krigsorganisation, särskilt kopplat till krigsarbetsordning och utbildnings- och övningsplan. Personer som har en roll i krigsorganisationens processer för beslutsfattande, både de som exempelvis tar fram beslutsunderlag och beslutsfattare.

Datum: Genomförd aktivitet rapporteras till Länsstyrelsen januari-februari.

Kunskapsaktivitet 3, KA3

Tillgänglig Q2. Ingen känd information om innehållet ännu. Återrapportering av genomförande och antal till LST för vidareförmedling till Civo → Myndigheten för civilt försvar.

Övningsaktivitet 1, ÖA1

Seminarieövning med fokus på övergång till krigsorganisation och upprätthållande av verksamhet i krigsorganisation. Scenario: Höjd beredskap. Utforskande diskussion om aktörens "krigsplaner".

Länsstyrelsen i Västmanland kommer att åka runt till de aktörer som önskar genomföra övningen under våren och försommaren. I första hand till kommunerna och regionen (i enlighet med uppmaning från Myndigheten för civilt försvar, MCF). Om andra aktörer önskar genomföra ÖA1 med stöd av Länsstyrelsen bokas det in det efter sommaren. Aktör står för enkel säkerhetskyddsanalys för genomförande.

Syfte: Diskutera och tydliggöra roller och ansvar vid övergång till höjd beredskap (HB), övergång till krigsorganisation och under HB/krig.

Aktörsgemensamt mål (preliminärt): Aktörerna har förmåga att bedriva samordnad totalförsvarsverksamhet samt kunskap om hur detta görs under störda förhållanden. (Mål 3).

Målgrupp: Beredskapssamordnare, HR med ansvar för krigsorg, tjänstepersoner som arbetar med krigsorganisation, om möjligt en person med juridisk kompetens samt högsta politiker och kommun/regiondirektör. Gruppen kan sättas samman i samråd med Länsstyrelsens övningsledare utifrån aktörsspecifika behov och förutsättningar.

Antal övande: Max 8 pers / aktör.

Plats: Aktör står för lämpligt lokal som rymmer 10 pers.

Datum: Maj – juni + september – oktober 2026 efter överenskommelse med Länsstyrelsen.
Tidsåtgång: tre timmar.

Övningsaktivitet 2, ÖA2

Genomförs ej på regional nivå.

Regional samverkansövning 2026, RÖ26

U-Sam genomför en regional samverkansövning inom ramen för ÖTF, som en egen byggsten. Se mer information under separat rubrik nedan.

Kunskapsaktivitet 4, KA4

Tillgänglig Q3/Q4. Ingen känd information om innehållet ännu. Åtterrapporering av genomförande och antal till LST för vidareförmedling till Civo → Myndigheten för civilt försvar.

Övningsaktivitet 3, ÖA3 "Lägesbildsövning"

Preliminär information 2025: Två delövningar - funktionsövning (sambandstest inkl. analys och bedömning) och seminarieövning (begränsad målgrupp). Scenario: Höjd beredskap / krig. Säkerhetsklass: nivå begränsat hemlig till hemlig. Övningen sker med ordinarie nycklar.

Fokus: Lägesbild, informationsförsörjning, författningsstyrd rapportering under höjd beredskap, analys och sammanställning av underlag för rapportering.

Syfte: Ökar och prövar förmåga avseende lägesbild och rapportering inom de författningsstyrda rapporteringskedjorna. Öva analys och samlad lägesbild.

Aktörsgemensamt mål (preliminärt): Aktörerna har förmåga att bedriva samordnad totalförsvarsverksamhet samt kunskap om hur detta görs under störda förhållanden (Mål 3). Aktörerna har förmåga att hantera, skydda och dela säkerhetsskyddsklassificerad information (Mål 5).

Målgrupp: Ej fastställd.

Datum: Genomförande vecka 47, 16 - 20 november 2026.

Övning Aurora

Innehåll: Uppdateras så snart info är tillgänglig.

Datum: Preliminärt mitten av april till slutet av maj.

Ansvarig samordningsaktör: Försvarsmakten.

Övning Havsörn

Information: Övning Havsörn är en större kärnkraftsövning, en totalövning, som genomförs i kärnkraftslänet Uppsala. Övningen pågår 2024 - 2026.

Delmoment 3 handlar om strålningsmätning och fältplats. Länsstyrelsen i Västmanland genomför en lokal mätövning.

Syfte: Att testa länets plan för strålningsmätning vid en kärnteknisk olycka.

Mål: Målet med övningen är att aktivera mätorganisationen, genomföra mätning av nedfallet samt rapportera resultaten.

Målgrupp: TiB, LST mät- och saneringsledare och kommunernas mätgrupper. I Västmanlands län ligger dessa grupper under respektive miljökontor/miljöförvaltning.

Datum: 25 mars 2026.

Ansvarig samordningsaktör: Länsstyrelsen Uppsala.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Övning Mårten

Övning inom sektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten.

Information: Övningen består alltid minst av test av larm/inkallning och uppstart för TiB:ar vid myndigheterna i beredskapssektorn. Övningsserien har en inbyggd progression och kan också anpassas efter de behov som föreligger det halvår den ska genomföras.

Syfte: Syftet är att:

- pröva förmågan att ta emot larm/inkallning.
- pröva uppstart av respektive aktörs ledningsfunktion för hantering av fredstida kriser.
- pröva samverkanskonferens inom beredskapssektorn via Rakel.
- tillvarata erfarenheterna från Övning rapportering som genomfördes hösten 2023 och pröva förmågan avseende begäran om lägesbild samt rapportering i syfte att ta fram en samlad lägesbild för beredskapssektorn under höjd beredskap.
- hösten 2026 öva tillsammans med näringslivet.

Mål: Övningens övergripande mål är att:

- alla TiB i beredskapssektorn tar emot och kvitterar larm/inkallning samt deltar på samverkanskonferens.

- myndigheterna kan starta upp sin respektive ledningsfunktion för hantering av fredstida kriser.
- sektorsansvarig myndighet kan begära in underlag till lägesbild.
- kontrollera att rapporteringsvägarna inom beredskapssektorn är välfungerande.
- aktörerna inom beredskapssektorn kan samverka utifrån gemensamma grunder för samverkan och ledning.

Målgrupp:

- Myndigheterna inom beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten.
- Kommuner.
- Näringsliv (hösten 2026).

Exempel på deltagande funktioner är TiB, lägesbildsfunktion, analysfunktion, säkerhetsskydd, signalskydd, beslutsfattare och kommunikatör.

Datum: Vecka 21 och vecka 46 2026. (Vårens övning går över tre-fyra dagar, men tidsuttag ser olika ut beroende på aktör).

Ansvarig för samordning: Livsmedelsverket (sektorsansvarig myndighet).

Larm- och startövning (regional ISF)

Syfte: Säkerställa att larm- och startrutinerna för sammankallning av U-Sam fungerar.

Mål:

Parterna i U-Sam ska kunna:

- ta emot larm.
- säkerställa larm-/informationskedjan i egen organisation.
- följa rutin för sammankallning av U-Sam.
- lämna lägesbild i WIS.

Målgrupp: Inriktnings- och samordningskontakt hos U-Sams parter.

Datum: vecka 23–26.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen i Västmanland.

Sambandsprov signalskydd

Syfte: Upprätthålla signalskyddsformåga.

Mål: Formåga att upprätthålla signalskyddsformåga.

Innehåll: Sambandsprov på MGL, MGM, MGS samt SIGNE.

Målgrupp: Signalskyddschef, Biträdande signalskyddschef, ISK/TiB/VB inom U-Sam.

Datum: Första helgfria måndag i mars, juni, september och december, kl. 13:00 (VMA-måndagarna).

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Test av nödrutiner för 112 larm vid telefoniavbrott

Syfte: Säkerställa att rutinerna för alternativt sätt att larm 112 är kända och fungerar i praktiken.

Mål:

Berörda aktörer kan hantera reservrutinerna för 112 larm vid telefoniavbrott.

Hitta brister i rutinerna för att de ska kunna förbättras.

Målgrupp: Polisen (RLC Uppsala), räddningstjänsterna, Regionen (sjukvårdens larmcentral), kommunerna, länsstyrelsen, SOS Alarm (Västerås), Socialjouren Västmanland (Västerås stad). Deltagande organisationer bör utse olika deltagare för de olika tillfällena i syfte att sprida kunskapen inom egen organisation.

Datum: Första helgfria måndag i mars, juni, september och december, kl. 10:00 (VMA-måndagarna).

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Västerås Stad. Länsstyrelsen bistår med att sammanfatta övningen

Övning för Västmanlands kriskommunikationsnätverk

Syfte: Att utveckla och stärka formågan till samordnad kriskommunikation vid samhällsstörningar.

Mål:

- Förbättrad kriskommunikationssamverkan i länet.
- Ökad kompetens inom kriskommunikation hos nätverkets deltagare.
- Förankrade och övade samverkansrutiner för kriskommunikation.

Innehåll: Deltagarna i nätverket ska omsätta nätverkets rutiner i praktik. Moment kan t ex vara att ta fram en kommunikativ lägesbild, leda/delta i arbetsmöte för kommunikatörer, ta fram gemensamma budskap, öva på alternativa kanaler.

Målgrupp: Deltagare i Västmanlands kriskommunikationsnätverk och övriga kommunikatörer hos U-Sams aktörer.

Datum: 18 november 2026.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Regional samverkansövning 2026

Syfte och mål: Utveckla regionala arbets- och samverkansformer.

Övningsformat: Tre aktiviteter; simuleringsövning (samverkan) samt två praktiska delar.

Målgrupp: U-Sams aktörer.

Kostnad: Respektive deltagande aktör finansierar sitt eget deltagande (arbetstid, transport och eventuell logi).

Datum: 22 maj, 28 maj och 3 juni 2026.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen, Köpings kommun, Arboga kommun och Västerås stad.

Larm- och startövning (regional ISF)

Syfte: Säkerställa att larm- och startrutinerna för sammankallning av U-Sam fungerar.

Mål:

Parterna i U-Sam ska kunna:

- ta emot larm
- säkerställa larm-/informationskedjan i egen organisation
- följa rutin för sammankallning av U-Sam
- lämna lägesbild i WIS

Målgrupp: Inriktnings- och samordningskontakt hos U-Sams parter.

Datum: vecka 49-1.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen i Västmanland.

Utbildning och övning på nationell och högre regional nivå 2027

I nedanstående tabell redovisas nationella och högre regionala utbildnings- och övningsaktiviteter på en övergripande nivå.

Utbildningar och övningar på nationell och högre regional nivå kan ses som ramfaktorer för länets aktiviteter. Regionala utbildnings- och övningsaktiviteter kan behöva anpassas (tid och innehåll).

Myndighet	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Civilområde M		V 10 ÖTF										
Mellersta militärregionen	V 3 & 5 Geltic											
Myndigheten för civilt försvar (tidigare MSB)												
Sektorer	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Ekonomisk säkerhet												
Elektroniska kommunikationer / post												
Energiförsörjning												
Finansiella tjänster												

Sektorer	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Försörjning av grunddata											
Hälsa, vård och omsorg											
Livsmedelsförsörjning och dricksvatten				Övn Mår- ten						Övn Mår- ten	
Ordning och säkerhet											
Räddningstjänst/ Skydd av civilbefolkningen											
Transporter											
Utrikeshandel											
Industri, byggande och handel											

Utbildning och övning för U-Sam 2027

Utbildningar

Krisberedskap och totalförsvaret för ledamöter i kommunstyrelser

Syfte: Att ge förtroendevalda ledamöter kunskaper om det svenska beredskapssystemet, om kommunens ansvar inom totalförsvaret och krisberedskap.

Mål: Efter genomförd utbildning har deltagarna:

- Fått kunskap om och förståelse för sina uppdrag gällande ansvarsområdena totalförsvaret och krisberedskap.
- Fått en grundläggande förståelse om gällande, och kommande, krav och behov inom totalförsvaret i relation till kommuner.
- Fått en orientering om kommunstyrelsens roll och ansvar vid höjd beredskap.

Målgrupp: Ledamöter i kommunstyrelser.

Antal deltagare: Beslutas senare.

Plats: Beslutas senare.

Kostnad: Beslutas senare.

Datum: Februari - april 2027.

Grundkurs stabsmetodik

Syfte: Syftet är att erbjuda en grundläggande utbildning i stabsarbete som ska stärka krishanteringsförmågan i egen organisation.

Mål: Efter genomförd utbildning ska deltagarna:

- Ha grundläggande kunskap om stabens syfte, organisation, roll och uppgift.
- Praktiskt kunna tillämpa stabsmetodiken som arbetsform.

Innehåll: Kriser: Samhällsstörningar, det svenska krishanteringssystemet, gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar.

Staben: Syfte, organisation, roll och uppgift.

Stabsarbete: Hur arbetar staben - stabsorienteringar, lägesbildens innehåll och framställningsformer, metodik för lägesbildsföredragning, stabsarbetsplan samt andra verktyg och mallar, gruppdynamik. Teori varvas med praktiska övningsmoment.

Utmaningar: Stress och dess påverkan vid beslutsfattande, metoder för att säkerställa stabens uthållighet. Teori varvas med praktiska övningsmoment.

Målgrupp: Grundutbildningen riktar sig till dig som ingår, eller kommer att ingå, i en krisledningsstab. Utbildningen riktar sig främst till dig som tidigare inte har deltagit på en stabsutbildning.

Datum: Två tillfällen under 2027, beslutas senare.

Antal deltagare: 25 personer. Vid färre än 15 deltagare ställs kursen in. Platserna kan komma att fördelas och prioriteras mellan aktörer för att säkra en bredd av deltagande U-Samaktörer.

Datum: Två tillfällen under året.

Plats: Beslutas senare.

Kostnad: 2 700 kr – 1 600 kr exkl. moms. Kursavgiften beror på antalet anmälda deltagare.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Stabschefsutbildning

Syfte: Utbildningen syftar till att utveckla din förmåga att kunna agera som stabschef i en stab och leda ett effektivt stabsarbete vid samhällsstörningar.

Mål: Efter genomförd utbildning ska deltagarna;

- ha kunskap om stabschefens roll, ansvar och uppgifter,

- ha utvecklat in förmåga i ledarskap och beslutsfattande i stressande situationer,
- kunna leda och fördela arbetet i en stab.

Innehåll: Repetition: Stabsmetodik och arbetssätt

Ledarskap och beslutsfattande: Beslutsmodeller, beslut i stressande situationer. Teori varvas med praktiska övningsmoment.

Staben: Syfte, organisation och uppgift, de olika stabsfunktionernas uppgift

Att leda en stab: Stabschefens roll, ansvar och uppdrag, stabsverktyg (stabsorientering, stabsarbetsplan, lägesbild med mera). Teori varvas med praktiska övningsmoment.

Målgrupp: Utbildningen vänder sig till de personer som ska eller kan komma att arbeta i en stab i rollen som stabschef.

Antal deltagare: 25 personer. Vid färre än 15 deltagare ställs kursen in. Platserna kan komma att fördelas och prioriteras mellan aktörer för att säkra en bredd av deltagande U-Samaktörer.

Datum: Beslutas senare.

Plats: Beslutas senare.

Kostnad: 2 700 kr – 1 600 kr exkl. moms. Kursavgiften beror på antalet anmälda deltagare.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

WIS fördjupningsutbildning

Syfte: Parterna i U-Sam ska kunna kommunicera i WIS före, under och efter en samhällsstörning. Utbildningen riktar sig till alla som redan kan det mest grundläggande i WIS.

Mål: Parterna i U-Sam ska kunna ta del av och dela med sig information i WIS.

Målgrupp: De som kan komma att använda WIS före, under och efter en

samhällsstörning (redaktörer i WIS).

Antal deltagare: 25.

Datum: Våren.

Plats: Länsstyrelsen, Västerås.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Grundutbildning krisstöd

Årlig utbildning för nya stödpersoner.

Syfte: Att stärka samverkan. Få en förståelse av länets krisstödsorganisation.

Mål:

- Att stödpersonerna ska förstå sitt uppdrag.
- Att stödpersonerna ska få gemensam kunskap om sitt uppdrag.
- Att stödpersonerna ska känna sig trygga i sitt uppdrag genom utökad kompetens om krisstödsorganisationen och nätverk.

Målgrupp: Stödpersoner i krisstödsorganisationerna inom U-Sam.

Datum: Beslutas senare.

Plats: Enligt inbjudan från Region Västmanland.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Region Västmanland.

Vidareutbildning för krisstödpersoner

Syfte: Stärka grundförmågan hos stödpersoner.

Mål: Stärkt förmåga att agera i händelse av kris. Likartade arbetssätt inom U-Sam för effektivare samverkan.

Målgrupp: Stödpersoner i krisgrupperna.

Datum: Beslutas senare.

Plats: Enligt inbjudan från Region Västmanland.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Region Västmanland.

Utbildning ledningsgrupp för krisstödsorganisationen

Syfte: Öka förmåga att leda det kvalificerade psykosociala stödet vid särskild händelse genom övning och reflektion.

Mål: Att tillgodose att direkt och indirekt drabbade personer ges adekvat stöd vid inträffade händelser.

Innehåll: Exempelvis, ETS – Emergo Train System: ett pedagogiskt övnings- och simuleringsverktyg framtaget för utbildning, övning och utvärdering i akut- och katastrofmedicin. ETS för krisstödsorganisationer fokuserar på att öva samordning, psykologisk första hjälpen samt bedöma behov av uppföljning både för situationer i vardagen samt vid en särskild händelse. Används i flera regioner och kommuner i Sverige och internationellt

Målgrupp: Psykologisk/psykosocial katastrofledningsgrupp samt ledningsgrupp för krisstöd.

Datum: Beslutas senare.

Plats: Extern lokal, Västerås.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Region Västmanland.

Tematräff för Västmanlands kriskommunikationsnätverk

Syfte: Att utveckla och stärka förmågan till samordnad kriskommunikation vid samhällsstörningar.

Mål: Förbättrad kriskommunikationssamverkan i länet. Ökad kompetens inom kriskommunikation hos nätverkets deltagare.

Målgrupp: Deltagare i Västmanlands kriskommunikationsnätverk och övriga kommunikatörer hos U-Sams aktörer

Antal deltagare: 60 personer.

Datum: Beslutas senare.

Plats: Beslutas senare.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen (tillsammans med en planeringsgrupp).

Totalförsvardag

Innehåll: Totalförsvardagen belyser aktuella totalförvarsfrågor, säkerhetspolitisk utveckling och utgör samtidigt en mötesplats för aktörer inom samhällsviktig verksamhet i länet.

Syfte: Att utveckla och förbättra länets beredskap och totalförsvaret, utveckla deltagarnas kunskap om civil beredskap och totalförsvaret så att de bättre kan bidra till arbetet att förebygga och hantera samhällsstörningar över hela hotskalan. Totalförsvardagen genomförs även som ett led i att öka förståelsen hos deltagarna avseende varandras perspektiv gällande civil beredskap och totalförsvaret. Totalförsvardagen ska även vara ett tillfälle för deltagarna att bredda sina nätverk.

Mål: Målet för Totalförsvardagen är att fler i länet har kunskap om områdena civil beredskap, kontinuitetshantering och totalförsvaret samt kunskap och förmåga avseende den egna organisationens arbete vid kris och höjd beredskap (hantering, ledning och samverkan).

Efter att ha deltagit i Totalförsvardagen har deltagaren:

- Förvärvat kunskap om civil beredskap, totalförsvaret och/eller totalförvarsplanering och höjd beredskap.
- Fått kunskap om en eller flera aktuella totalförvarsfrågor.

Målgrupp: Chefer, beslutsfattare och tjänstepersoner med arbetsuppgifter inom civil beredskap eller totalförsvaret vid statlig myndighet, kommun, region, företag samt frivilligorganisationer och trossamfund.

Antal platser: Beslutas senare.

Datum: Oktober.

Plats: Beslutas senare.

Anmälan: Via Länsstyrelsens webbplats (kalendern).

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Rakelutbildning

Syfte: Utbildning och övning utifrån aktörens behov, för att utveckla kursdeltagarens kunskap, färdighet och kompetens i att kunna kommunicera via Rakel, på ett säkert och effektivt sätt.

Mål: Kunna kommunicera i sambandverktyget Rakel; i vardagen samt före, under och efter en samhällsstörning.

Målgrupp: Personer som inom U-sam som använder, eller kan komma att använda, Rakel för att ta emot samt lämna information; inom egen organisation eller i samverkan med andra aktörer.

Antal deltagare: 4–8 deltagare/tillfälle.

Datum: Bokningsbart (löpande) under året, kontakta Jan Jäder på Länsstyrelsen.

Plats: Anpassningsbart utifrån aktörens önskemål.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Regional samverkanskurs (RSK) 2027

Syfte: Aktiviteten ska ge deltagarna möjlighet att:

- Utveckla sin förmåga att samverka på regional nivå vid samhällsstörningar, extraordinära händelser och inför och under höjd beredskap
- Fördjupa och bredda sina nätverk i länet, liksom ge tillfälle att utbyta erfarenheter.

Mål: Kursens huvudmål är att öka länets förmåga till samverkan mellan myndigheter och organisationer vid samhällsstörningar, extraordinära händelser samt inför och under höjd beredskap. Efter genomförd kurs ska deltagarna ha fått:

- Fördjupad insikt om det svenska civila beredskapssystemet; olika krisberedskapsaktörers ansvar, roller, organisationsuppbyggnad samt beslutsprocesser i fredstid och under höjd beredskap.
- Fördjupad förståelse för vad kriskommunikation är och hur vi kan använda oss av det, samt övergripande insikt om kommunikationsvägar i vardag och i kris.
- Kunna tillämpa förvärvade kunskaper och därmed bidra till samverkan inom U-Sam.

Målgrupp: TIB/ISK/VB eller motsvarande inom U-Sam samt de som ingår i er aktörs stabsorganisation. Deltagare från Regionala krishanteringsrådet är också välkomna.

Antal deltagare: 60 platser.

Förkunskapskrav: Resultatet av kursen är i mycket hög grad beroende av den samlade kunskapen bland kursdeltagarna. Deltagare bör därför ha god kunskap om sin egen organisation och det svenska krisberedskapssystemet samt om Ramverket för samverkan och ledning (det som tidigare kallades Gemensamma grunder för samverkan och ledning).

Datum: Oktober – november.

Kostnad: Beslutas senare.

Plats: Beslutas senare.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam:

Övningar

Geltic Bear, ledningsövning

Syfte: Att förbättra civil-militär samverkan.

Målgrupp: MR M, Hemvärnet, Länsstyrelser m.fl.

Datum: Vecka 3 och 5.

Kostnad: Respektive deltagande aktör finansierar sitt eget deltagande (arbetstid, transport och eventuell logi).

Ansvarig samordningsaktör: Försvarsmakten MRM, Mellersta militärregionen.

Övning av totalförsvar, ÖTF

Information: Nationell övningsserie som pågår mellan 2025 och 2027.

Avslutas med en nationell systemprovande övning våren 2027. Myndigheten

för civilt försvar är övningsägare och leder planeringen. Det finns tre nyckelbudskap för verksamhet inom ÖTF:

- Kriget är dimensionerande
- Natokontext
- Chefer på högsta nivå ska övas

Syfte: Det övergripande syftet är att stärka Sveriges motståndskraft samt förmåga i totalförsvaret utifrån ett systemperspektiv. Dessutom att bidra till Natos kollektiva försvar och därmed vara fredsbevarande och krigsavhållande. Övningen syftar också till att enskilt och tillsammans öva, utbilda och utveckla totalförsvarets förmåga till inriktning och samordning mellan militärt och civilt försvar i alla nivåer.

Mål: Det finns fem beslutade aktörsgemensamma mål:

1. Aktörerna har förmåga att tillsammans med samverkande organisationer inrikta, samordna och fatta beslut om prioriteringar i syfte att bidra till största möjliga totalförsvareffekt
2. Aktörerna har förmåga att fördela stöd och resurser inom totalförsvaret för att möta nationella och internationella behov.
3. Aktörerna har förmåga att bedriva samordnad totalförsvarsverksamhet samt kunskap om hur detta görs under störda förhållanden.
4. Aktörerna har förmåga att inrikta, samordna och bedriva aktörsgemensam kommunikation.
5. Aktörerna har förmåga att hantera och dela säkerhetsskyddsklassificerad information.

Innehåll: Utbildning och andra förmågehöjande aktiviteter utsträckta över tid och på olika nivåer. Se rubriker nedan.

Datum: Avslutande aktiviteter under 2027. Se preliminära tidsspann nedan:

2027	Q1	Q2	Q3
KA 5	Januari		
ÖA4	Vecka 10		

Kostnad: Respektive deltagande aktör finansierar sitt eget deltagande (arbetstid, transport och eventuell logi).

Ansvarig samordningsaktör: Myndigheten för civilt försvar. Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen i Västmanland.

Kunskapsaktivitet 5, KA5

Ej beslutat innehåll.

Övningsaktivitet 4, ÖA4 "Nationell systemprövande övning"

Preliminär information: Alla övar samtidigt. Högsta chefer ska delta i del av övningen.

Fokus: Samverkan, prioritering, beslut. Ingångsvärden från ÖA 3. Agera i krigsorg vid HB/krig; samverka, dela info, underlag.

Syfte: Öva och pröva systemet.

Aktörsgemensamma mål: Alla.

Målgrupp: Alla aktörer i beredskapssystemet.

Datum: vecka 10.

Larm och startövning (regional ISF)

Syfte: Säkerställa att larm- och startrutinerna för sammankallning av U-Sam fungerar.

Mål: Parterna i U-Sam ska kunna:

Ta emot larm.

Säkerställa larm-/informationskedjan i egen organisation.

Följa rutin för sammankallning av U-Sam.

Lämna lägesbild i WIS.

Målgrupp: Inriktnings- och samordningskontakt hos U-Sams parter.

Datum: Vecka 23–26.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Sambandsprov signalskydd

Syfte: Upprätthålla signalskyddsförmåga.

Mål: Förmåga att upprätthålla signalskyddsförmåga.

Innehåll: Sambandsprov på MGL, MGM, MGS samt SIGNE.

Målgrupp: Signalskyddschef, Biträdande signalskyddschef, ISK/TiB/VB inom U-Sam.

Datum: Första helgfria måndag i mars, juni, september och december, kl. 13:00 (VMA-måndagarna).

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Test av nödrutiner för 112 larm vid telefoniavbrott

Syfte: Säkerställa att rutinerna för alternativt sätt att larm 112 är kända och fungerar i praktiken.

Mål:

Berörda aktörer kan hantera reservrutinerna för 112 larm vid telefoniavbrott.

Hitta brister i rutinerna för att de ska kunna förbättras.

Målgrupp: Polisen (RLC Uppsala), räddningstjänsterna, Regionen (sjukvårdens larmcentral), kommunerna, länsstyrelsen, SOS Alarm (Västerås), Socialjouren Västmanland (Västerås stad). Deltagande organisationer bör utse olika deltagare för de olika tillfällena i syfte att sprida kunskapen inom egen organisation.

Datum: Första helgfria måndag i mars, juni, september och december, kl. 10:00 (VMA-måndagarna).

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Västerås Stad. Länsstyrelsen bistår med att sammanfatta övningen.

Övning för Västmanlands kriskommunikationsnätverk

Syfte: Att utveckla och stärka förmågan till samordnad kriskommunikation vid samhällsstörningar.

Mål:

- Förbättrad kriskommunikationssamverkan i länet.
- Ökad kompetens inom kriskommunikation hos nätverkets deltagare.
- Förankrade och övade samverkansrutiner för kriskommunikation.

Innehåll: Deltagarna i nätverket ska omsätta nätverkets rutiner i praktik. Moment kan t ex vara att ta fram en kommunikativ lägesbild, leda/delta i arbetsmöte för kommunikatörer, ta fram gemensamma budskap, öva på alternativa kanaler.

Målgrupp: Deltagare i Västmanlands kriskommunikationsnätverk och övriga kommunikatörer hos U-Sams aktörer.

Datum: Beslutas senare.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen.

Larm- och startövning (regional ISF)

Syfte: Säkerställa att larm- och startrutinerna för sammankallning av U-Sam fungerar.

Mål: Parterna i U-Sam ska kunna:

- ta emot larm
- säkerställa larm-/informationskedjan i egen organisation
- följa rutin för sammankallning av U-Sam
- lämna lägesbild i WIS

Målgrupp: Inriktnings- och samordningskontakt hos U-Sams parter.

Datum: vecka 49-1.

Kostnad: Kostnadsfritt.

Ansvarig samordningsaktör i U-Sam: Länsstyrelsen i Västmanland.

Utbildning och övning för U-Sam 2028-2029

Utbildning

Grundkurs stabsmetodik

Stabchefsutbildning

Introduktionsträff för nya deltagare i Västmanlands
kriskommunikationsnätverk

Utbildning ledningsgrupp för
krisstödsorganisationen

Grundutbildning krisstöd

Vidareutbildning för krisstöds personer

Tematräff för Västmanlands
kriskommunikationsnätverk

Totalförsvarsdag

Rakelutbildning

WIS grundutbildning 2028

WIS fördjupningsutbildning 2029

ISK/TIB-dag 2028

Regional samverkanskurs (RSK) 2029

Övning

Larm och startövning (regional ISF)

Test av 112 larm vid telefoniavbrott

Geltic Bear, ledningsövning

Regional samverkansövning, RÖ

Övning för Västmanlands
kriskommunikationsnätverk

Webbutbildningar

Myndigheten för civilt försvar

- [CBRNE – en introduktion till farliga ämnen](#)
- [Civilt försvar och krisberedskap - en introduktion](#)
- [Nato och civil beredskap- en introduktion \(webbkurs\)](#)
- [Stabsarbete – en introduktion \(webbkurs\)](#)
- [Digital informationssäkerhetsutbildning för alla \(Disa\)](#)
- [Försörjningsberedskap – en introduktion \(webbkurs\)](#)
- [Kontinuitetshantering - webbkurs](#)
- [Rakel - webbkurs](#)
- [Grundkurs Signalskydd \(webbkurs\)](#)
- [Grundläggande säkerhetsskyddsutbildning via webben](#)
- [Grundläggande webbkurs i totalförsvarsjuridik](#)
- [Hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar](#)
- [Operativ informationssäkerhetskurs](#)
- [Taktisk informationssäkerhetskurs](#)
- [Skydd mot informationspåverkan \(webbkurs\)](#)
- [Regionens krisledningsnämnd](#)
- [Trygghetspunkter](#)
- [Öva tillsammans](#)
- [Kurs för reflektionsmetoden After Action Review \(AAR\)](#)
- [Utvärdera mera!](#)

- [Introduktion till Beredskap - Socialstyrelsen utbildning](#) Socialstyrelsen
- [Grundläggande säkerhetsskyddsutbildning 2026 - Webbutbildningar](#) Försvarshögskolan, FHS
- [Webbkurs i krigets lagar](#) Röda korset

Länsstyrelsen
Västmanlands län

www.lansstyrelsen.se